2022

ECONOMICS

Full Marks : 100
Pass Marks : 30

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

ALLOTMENT OF MARKS

PART—A / বিভাগ—ক

Q. No. **1**(*a–f*) carries *1* mark each	:	1×6 = 6
Q. Nos. **2–7** carry *2* marks each	:	2×6 = 12
Q. Nos. **8–12** carry *4* marks each	:	4×5 = 20
Q. Nos. **13 & 14** carry *6* marks each	:	6×2 = 12
		Total = 50

PART—B / বিভাগ—খ

Q. No. **15**(*a–f*) carries *1* mark each	:	1×6 = 6
Q. Nos. **16–21** carry *2* marks each	:	2×6 = 12
Q. Nos. **22–26** carry *4* marks each	:	4×5 = 20
Q. Nos. **27 & 28** carry *6* marks each	:	6×2 = 12
		Total = 50

Total (PART—A & PART—B) : 50+50=100

PART—A

বিভাগ—ক

(Introductory Microeconomics)

1. Answer the following :

তলত দিয়াবিলাকৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) State the law of supply. 1

যোগানৰ বিধিটো লিখা।

(b) What is break-even point? 1

সমতাভংগ বিন্দু কি ?

(c) What is the shape of a perfectly inelastic demand curve? 1

পূৰ্ণ অস্থিতিস্থাপক চাহিদা ৰেখাৰ আকৃতি কেনেকুৱা ?

(d) What does a point below the production possibility curve indicate? 1

উৎপাদন সাম্ভাৱ্য ৰেখাৰ তলত অৱস্থিত বিন্দু এটাই কি নিৰ্দেশ কৰে ?

(e) What is market economy? 1

বজাৰ অৰ্থনীতি কি ?

(f) What do you understand by price ceiling? 1

দৰৰ উচ্চ সীমা বুলিলে কি বুজা ?

2. What is opportunity cost? Explain with an example. 1+1=2

সুযোগ ব্যয় কি ? এটা উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।

3. Write the law of variable proportion. 2

পৰিৱৰ্তনশীল অনুপাত বিধিটো লিখা।

4. State the law of demand and draw a demand curve. 1+1=2

চাহিদা বিধিটো লিখা আৰু লগতে এডাল চাহিদা ৰেখা অংকন কৰা।

5. Prove that for a firm, price = average revenue. 2

প্ৰমাণ কৰা যে কোনো এখন প্ৰতিষ্ঠানৰ বাবে, দৰ = গড় আয়।

6. Write the conditions of firm's equilibrium. 2

প্ৰতিষ্ঠানৰ ভাৰসমতাৰ চৰ্তকেইটা লিখা।

7. How does imposition of per unit tax affect supply curve of a firm? 2

একক কৰ আৰোপে প্ৰতিষ্ঠানৰ যোগান ৰেখাক কেনেদৰে প্ৰভাৱিত কৰে ?

8. Discuss the characteristics of perfect competitive market. 4

পূৰ্ণ প্ৰতিযোগিতামূলক বজাৰৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

9. With the help of demand and supply curve, explain how market equilibrium is attained. 4

চাহিদা আৰু যোগান ৰেখাৰ সহায়ত বজাৰ ভাৱসমতা আহৰণ প্ৰক্ৰিয়া ব্যাখ্যা কৰা।

10. Explain the law of diminishing marginal utility. 4

ক্ৰমহ্ৰাসমান প্ৰান্তিক উপযোগিতা বিধিটো ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

What is price elasticity of demand? Discuss any one method of calculating price elasticity of demand. 1+3=4

চাহিদাৰ দৰ স্থিতিস্থাপকতা কি? চাহিদাৰ দৰ স্থিতিস্থাপকতা গণনা কৰাৰ যি কোনো এটা পদ্ধতি আলোচনা কৰা।

11. Define production function. The production function of a firm is given as $Q = 5\sqrt{LK}$, where Q is output, L is labour employed and K is capital employed. Determine the level of Q, when $L = 16$ and $K = 36$. 1+3=4

উৎপাদন ফলনৰ সংজ্ঞা লিখা। এখন প্ৰতিষ্ঠানৰ উৎপাদন ফলন হৈছে $Q = 5\sqrt{LK}$, য'ত Q হৈছে উৎপন্নৰ পৰিমাণ, L হৈছে নিয়োজিত শ্ৰমৰ পৰিমাণ আৰু K হৈছে নিয়োজিত মূলধনৰ পৰিমাণ। $L = 16$ আৰু $K = 36$ হ'লে Qৰ পৰিমাণ নিৰ্ধাৰণ কৰা।

Or / অথবা

Discuss the determinants of supply.

যোগানৰ নিৰ্ণায়কসমূহ আলোচনা কৰা। 4

12. Write the differences between monopoly market and monopolistic competitive market. 4

একচেটিয়া বজাৰ আৰু একচেটিয়াধৰ্মী প্ৰতিযোগিতাৰ বজাৰৰ পাৰ্থক্যসমূহ লিখা।

13. Explain how a consumer attains equilibrium while consuming two commodities. 6

দুটা দ্ৰব্য উপভোগৰ ক্ষেত্ৰত উপভোক্তা এজনে কেনেদৰে ভাৰসমতা অৰ্জন কৰে, ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

What is an indifference curve? Draw an indifference curve and discuss its properties. 1+1+4=6

নিৰপেক্ষ ৰেখা কি? এডাল নিৰপেক্ষ ৰেখা অংকন কৰা আৰু ইয়াৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

14. Define average fixed cost (AFC), average variable cost (AVC) and average cost (AC). Draw the AFC, AVC and AC curves indicating their interrelation. 3+3=6

গড় স্থিৰ ব্যয় (AFC), গড় পৰিৱৰ্তনশীল ব্যয় (AVC) আৰু গড় ব্যয় (AC)ৰ সংজ্ঞা লিখা। AFC, AVC আৰু ACৰ মাজৰ আন্তঃসম্পৰ্ক প্ৰতিফলিত হোৱাকৈ ৰেখা-কেইডাল অংকন কৰা।

[Contd.

Or / *অথবা*

Calculate TFC, TVC, AVC, AFC, AC and MC schedule from the following table : 6

তলৰ তালিকাৰ পৰা TFC, TVC, AVC, AFC, AC আৰু MC অনুসূচী গণনা কৰা :

Amount of Production (Q) *উৎপন্নৰ পৰিমাণ*	0	1	2	3	4	5	6
Total Cost (TC) *মুঠ ব্যয়*	40	100	120	130	150	190	250

PART—B

বিভাগ—খ

(Statistics for Economics)

15. Answer the following :

তলত দিয়াবিলাকৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Who forwarded the welfare definition of economics? 1

অৰ্থবিজ্ঞানৰ কল্যাণৰ সংজ্ঞা কোনে আগবঢ়াইছিল ?

(b) Write one limitation of statistics. 1

পৰিসংখ্যান বিজ্ঞানৰ এটা সীমাবদ্ধতা লিখা ।

(c) Write the direct method of calculating arithmetic mean in case of discrete variable. 1

বিচ্ছিন্ন চলকৰ ক্ষেত্ৰত সমান্তৰ মাধ্য গণনাৰ প্ৰত্যক্ষ পদ্ধতিটো লিখা।

(d) Write the full form of NSSO. 1

NSSOৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

(e) Who is known as the father of statistics? 1

পৰিসংখ্যান বিজ্ঞানৰ পিতৃৰূপে কাক জনা যায়?

(f) Write one difference between diagrammatic presentation and graphical presentation of data. 1

তথ্যৰ চিত্ৰীয় উপস্থাপন আৰু লেখচিত্ৰীয় উপস্থাপনৰ মাজৰ এটা পাৰ্থক্য লিখা।

16. Calculate range and range coefficient from the following data : 1+1=2

তলৰ তথ্যৰাজিৰ পৰা প্ৰসাৰ আৰু প্ৰসাৰ গুণাংক গণনা কৰা :

12, 15, 18, 21, 24, 27

17. Write two differences between discrete variable and continuous variable. 2

বিচ্ছিন্ন চলক আৰু অবিচ্ছিন্ন চলকৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

18. What do you understand by relative measures of dispersion? 2

বিক্ষেপণৰ আপেক্ষিক মাপ বুলিলে কি বুজা?

19. Write two differences between histogram and bar diagram. 2

হিষ্ট'গ্ৰাম আৰু দণ্ড চিত্ৰৰ দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

20. Write two limitations of 'direct personal investigation' method of data collection. 2

তথ্য সংগ্ৰহৰ 'প্ৰত্যক্ষ ব্যক্তিগত অনুসন্ধান' পদ্ধতিৰ দুটা সীমাবদ্ধতা লিখা।

21. Write two features of statistics. 2

পৰিসংখ্যান বিজ্ঞানৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

22. Briefly write about the methods of classification of data. 4

তথ্যৰ শ্ৰেণীবদ্ধকৰণৰ পদ্ধতিসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

Or / অথবা

Write the objectives of tabulation of data. 4

তথ্যৰ তালিকাকৰণৰ উদ্দেশ্যসমূহ লিখা।

23. The marks obtained by 9 students of a class are given below. Calculate mean deviation : 4

এটা শ্ৰেণীৰ 9 জন ছাত্ৰই লাভ কৰা নম্বৰৰ তালিকা তলত দিয়া হৈছে। গড় বিচলন গণনা কৰা :

22, 65, 40, 50, 38, 20, 70, 25, 75

Or / অথবা

Write a note on Lorenz curve.

লৰেঞ্জ বক্ৰৰ বিষয়ে এটা টোকা লিখা। 4

24. Calculate Karl Pearson's correlation coefficient from the following data : 4

তলৰ তথ্যৰ পৰা কাৰ্ল পিয়েৰচনৰ সহসম্বন্ধ গুণাংক গণনা কৰা :

X	6	8	12	15	18	20	24	38	31
Y	10	12	15	15	18	25	22	26	28

Or / অথবা

What is rank correlation? Briefly outline its demerits. 1+3=4

ক্ৰমাংক সহসম্বন্ধ কি? ইয়াৰ অসুবিধাসমূহ সংক্ষেপে লিখা।

25. Calculate mode from the following frequency distribution : 4

তলৰ বাৰংবাৰতা বিভাজনৰ পৰা বহুলক গণনা কৰা :

X	0–10	10–20	20–30	30–40	40–50	50–60	60–70	70–80
f	4	12	18	25	16	9	7	3

[*Contd.*

Or / অথবা

What is median? Discuss its merits. 1+3=4

মধ্যমা কি ? ইয়াৰ সুবিধাসমূহ আলোচনা কৰা ।

26. Write the characteristics of an ideal average. 4

এটা আদৰ্শ গড়ৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ লিখা ।

27. Write short notes on : 3+3=6

চমু টোকা লিখা :

(a) Wholesale price index

পাইকাৰী দৰ সূচকাংক

(b) Consumer price index

উপভোক্তাৰ দৰ সূচকাংক

Or / অথবা

Discuss the use of index number in the study of economics. 6

অৰ্থবিজ্ঞানৰ অধ্যয়নত সূচক সংখ্যাৰ ব্যৱহাৰ আলোচনা কৰা ।

28. Discuss the characteristics of a good questionnaire. 6

এখন ভাল প্ৰশ্নাৱলীৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা ।

Or / অথবা

Draw a histogram and a frequency polygon from the following data :

4+2=6

তলৰ তথ্যৰ পৰা এটা হিষ্ট'গ্ৰাম আৰু এটা বাৰংবাৰতা বহুভুজ অংকন কৰা :

Marks Obtained *প্ৰাপ্ত নম্বৰ*	10–20	20–30	30–40	40–50	50–60	60–70
No. of Students *ছাত্ৰৰ সংখ্যা*	5	12	15	22	19	4

★★★